

TAPETOINTIVINKIT

MALLI- JA PAINOSNUMERO

Tapettirullan alareunaan on merkitty malli- ja painosnumero (esim. 68631, painos 40). Rullan mitta 11,2 m tai 10,05 m, kohdistustieto (tasa- tai vuorokohdistus), sekä kuviosovituksen mitta (esim. 44 cm). Eri painosten välillä saattaa olla pieniä väri vaihteluita, sillä kunkin painoerän värit sekoitetaan käsityönä. Siksi on syytä varmistaa, että tapettirullat ovat samaa painoerää.

POHJATYÖT

Tapetoitavan seinäpinnan on oltava mahdollisimman tasainen ja tasavärinen. Erityisesti pienet kohoumat näkyvät paperitapetin läpi yllättävän selvästi, samoin kuin pinnan epätasainen tai tumma väriyty. Tapetin voi hyvin asentaa vanhan paperitapetin päälle, mutta alle jäävän tapetin saumakohtat kannattaa hioa tasaiseksi. Mahdolliset repeämät paikataan esim. revityillä, liisteröidyillä paperisuikaleilla. Hyvä vaihtoehto on myös tapetoida seinä ensin alus- eli makulatuuritapetilla. Vahvasti muovipintainen tai kohokuviainen tapetti täytyy poistaa ennen tapetointia - näiden päällä ei paperitapetti pysy.

Irrota tarvittaessa listat ja sähkörsioiden kannet. Varmista, että sähköt on kytketty pois huoneiston sulaketaulusta. Sähkörsioiden johdot on hyvä teipata mahdollisimman litteäksi ennen työn aloittamista (HUOM! Muista sähköturvallisuus, ole yhteydessä ammattilaiseen, jos olet epävarma).

Uusi kipsilevyseinä tasoitetaan huolellisesti – paras lopputulos saadaan ylitasoituksella. Seinä on myös syytä pohjamaalata ennen tapetointia. Tämä helpottaa paitsi asennustyötä, myös tapetin poistoa aikanaan. Pohjamaali voi olla esim. himmeää sisustusmaalia. Huokoinen kuitulevy on hyvä liisteröidä kauttaaltaan ennen tapetointia. Muussa tapauksessa levy saattaa tapetointivaiheessa imeä tapetin liisterin itseensä, eikä tapetti kiinnity kunnolla. Levyjen saumakohtiin liisteröidään paperinauhaa tai paperisuikaleita repeilyn estämiseksi. Tasaisempi, vaalea pohja syntyy makulatuuritapetin avulla. Huokoisen kuitulevyn voi myös päällystää pinkopahvilla. Pinkopahville tapetoitaessa paperitapetin ei anneta vettyä, vaan se kiinnitetään heti liisterin levittämisen jälkeen. Näin tehdään siksi, että tapetin ja pinkopahvin täytyy kastua ja kuivua samassa tahdissa. Pinkopahvi kupruilee liisterin vaikutuksesta, mutta kiristyy kyllä kuivuessaan takaisin paikoilleen. Maalattu lastulevyseinä on hyvä tasoittaa ennen tapetointia tasoitetapetilla tai makulatuuritapetilla. Saumakohtat ylitetään lasikuituvahvisteisella saumanauhalla tai tukevalla paperinauhalla, sillä lastulevyt elävät voimakkaasti ilmankosteuden vaihteluissa. Voimakkaasti imevät betoni- ja rappauspinnat täytyy pohjamaalata ennen tapetointia – vanhoille maalatuille kiviseinille riittää kolojen tasoittaminen ja kevyt hionta.

Tapettivuodat asennetaan puskusaumalla, eli reunat tiiviisti vastakkain. Joskus saumakohtiin muodostuu pienen pieniä rakoja, vaikka tapetointityö olisi tehty huolellisesti. Tämän voi ennakoida maalaamalla seinään tapetin pohjavärin sävyiset raidat niihin kohtiin, joihin tapettivuotien väliset saumat tulevat osumaan. Toinen vaihtoehto on käyttää pientä limisaumaa, jossa seuraava tapettivuota asennetaan aina 1-2 mm edellisen päälle. Erityisesti pinkopahville asennettaessa suosittelemme limisauman käyttöä. Lisäohjeita voit katsoa esim.

<http://www.tuuma.net/artikkelit/tapettiasiat-tapetilla.pdf> .

TAPETOINTIJÄRJESTYS

Tapetointi on syytä aloittaa oviseinältä, ikkunan vierustalta tai jostain muusta huomaamattomasta paikasta. Nurkat ylitetään kokonaisilla tapettivuodilla. Toinen vaihtoehto on halkaista tapettivuota pitkittäin ennen liisteröintiä siten, että vuota jatkuu 2-3 cm nurkan yli. Tapetointia jatketaan vuodan toisella puolikkaalla. Nurkan tekemisessä voi varovasti käyttää apuna tukevaa pahvinpalaa. Jos huone tapetoidaan kauttaaltaan, täytyy viimeinen tapettivuota usein leikata muita kapeammaksi. Tällainen kohta kannattaa suunnitella näkymättömään paikkaan, oven päälle tai kiinteän kalusteen viereen. Limisaumaa käytettäessä myös tapetoinnin suunnalla on merkitystä. Ikkunasta pois päin tapetoitaessa vuodat asetetaan siten, että seuraava vuota tulee aina edellisen päälle. Tällöin tapetin paperinvärinen reuna saattaa korostua häiritsevästi. Näin on erityisesti, jos valittu tapettimalli on hyvin tumma. Ikkunaan päin tapetoitaessa saumakohdan pieneen harjanteeseen saattaa puolestaan muodostua varjo. Tapetointisuunta täytyy siksi valita huone- ja mallikohtaisesti.

Mallistossamme on myös muutamia reunallisia tapettimalleja. Näistä malleista toinen reunaosa leikataan pois ennen tapetointia. Vuodat tapetoidaan limisaumalla siten, että leikkaamaton reuna jää aina seuraavan tapettivuodan alle.

KUVIOSOVITUS

Tapetin kuviot sovitetaan joko tasa- tai vuorosovituksella. Vuotia vierekkäin tarkasteltaessa tasakohdistuksessa kuvio jatkuu aina samasta kohdasta, vuorosovituksessa kuvio jatkuu puolikkaan kuviokorkeuden verran alempana tai ylempänä. Tämä täytyy huomioida tapettia leikattaessa. Katso aina ennen tapetin leikkaamista, että kuvio jatkuu oikeasta kohdasta.

APULINJA

Pystysuoran apulinjan voit merkitä seinään vatupassin tai luotilangan avulla. Tämä viiva kannattaa merkitä seinään esim. lyijykynällä, jolloin saat kohdistettua ensimmäisen tapettivuodan ilman apuvälineitä. Suora on hyvä piirtää välillä uudestaan tapetoinnin edetessä, erityisesti ikkuna- ja oviaukkojen, nurkkien jälkeen. Perinnekohteissa tapettia ei aina ole mahdollista asentaa luotisuoraan, tällöin vertailukohtana voi käyttää vaikkapa ikkuna- tai oviaukkojen pystylinjoja.

TAPETIN LEIKKAAMINEN

Tapettivuodan leikkaaminen onnistuu parhaiten terävällä mattoveitsellä tai erityisellä tapettileikkurilla. Apuna voit käyttää pitkää viivoitinta tai suorakulmaa. Tapetointipöytä helpottaa asennustyötä, mutta tarkoitukseen soveltuu hyvin myös riittävän pitkä, tukeva pahvialusta.

LIISTERI JA LIISTERIN LEVITYS

Sekoita liisterijauhe veteen valmistajan ohjeiden mukaisesti. Käytä vain paperitapetille sopivaa liisteriä (esim. metyyliselluloosaliisteri, perunajauholiisteri tai vehnä jauholiisteri). Liisterin oikea koostumus muistuttaa paksuhkoa kiisseliä. Tapettivuodan reunat liisteröidään huolellisesti, mutta ohuelti. Parhaiten reunojen liisteröinti onnistuu, kun liisteri levitetään keskeltä reunoille suuntautuvien vedoin, hieman vuodan reunojen yli. Tapetointipöytä tai -alusta puhdistetaan huolellisesti mahdollisista liisterijäämistä ennen seuraavan vuodan leikkaamista. Liisteröityä vuotaa voi myös katsoa viistosti valoa vasten, jolloin liisteröimättömät kohdat näkyvät selvästi. Sopiva määrä liisteriä löytyy kokeilemalla, minkä vuoksi tapetointia voi olla hyvä harjoitella ensin johonkin huomaamattomaan kohtaan.

LIISTERÖIDYN TAPETIN KÄSITTELY

Liisteröity tapetti on haurasta, minkä vuoksi sitä on käsiteltävä varovasti ja rauhallisesti. Käsitteilyn helpottamiseksi tapettivuota voidaan taittaa ala- ja yläosastaan siten, että liisteripuolet ovat vastakkain. Taitokset avataan lähellä seinää yläosasta aloittaen.

Jos kuvioden kohdistaminen ei onnistunut kerralla, voi tapettia välittömästi kiinnittämisen jälkeen liu'uttaa varovasti seinäpintaa pitkin oikealle paikalleen. Liu'uttaminen tapahtuu molemmilla käsillä varovasti vetäen, vain muutamia millimetrejä kerrallaan.

TAPETTIHARJA

Paperitapetti täytyy aina kiinnittää tarkoitukseen valmistetulla tapettiharjalla, ei koskaan muovi- tai metallilastalla. Varmista aina ennen uuden vuodan kiinnittämistä, että tapettiharja on puhdas eikä siihen ole vahingossa sotkeutunut liisteriä.

TAPETOINTI OVI- JA IKKUNA-AUKKOJEN KOHDALLA

Kun saavut ikkuna- tai oviaukon kohdalle, älä leikkaa tapettia aukon muotoon, vaan liisteröi kokonainen vuota ja tapetoi suoraan aukon yli. On tärkeää liisteröidä myös ”tyhjän päälle” jäävä osa, jotta tapetti kiristyy kuivuessaan tasaisesti. Yli menevä osa leikataan mattoveitsellä, kun liisteri on täysin kuivaa. Mittaa seuraavaksi aukkojen ylä- ja alapuolelle tarvittavien vuotien pituudet, ja kiinnitä tavalliseen tapaan. Myös irrotettujen sähkörsioiden kohdat ylitapetoidaan, ja tarvittavat reiät leikataan mattoveitsellä jälkikäteen. Oikean leikkauskohdan voi merkitä tapettiin mattoveitsellä tai pienellä kynämerkinnällä. Leikkaa aukot vasta kun liisteri on täysin kuivaa.